

**Інститут професійних трансформацій
Чернігівський інститут інформації, бізнесу і права ЗВО "Міжнародний науково-
технічний університет імені академіка Юрія Бугая"**

Інститут державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту

Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie

Institute of Social Science of University of Gdansk

Higher school of security and economics (HSSE) – Plovdiv

**ГО «Українська Асоціація фахівців системи публічного
управління та адміністрування»**

ГО «Освітній компас»

E-SCIENCE SPACE

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З

МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

«НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ

ВОЄННОГО СТАНУ»

(06 – 08 БЕРЕЗНЯ 2024 РОКУ)

Чернігів 2024

УДК 321.01:351+342.3

Під загальною редакцією доктора наук з державного управління,
професорки Гбур Зоряни Володимирівни

Н27 Національна безпека України в умовах воєнного стану. Матеріали I Науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Чернігів, 06-08 березня 2024р.) / Під загальною редакцією д.н.держ. упр., професорки Гбур З.В. – Чернігів, ПІТ, 2024. – 325 с.
ISBN 978-617-8459-00-0

У збірнику представлені матеріали I Науково-практичної конференції з міжнародною участю «Національна безпека України в умовах воєнного стану». Розглядаються загальні питання державного управління, публічного управління та адміністрування, економічних, юридичних та політичних наук та інші. Збірник призначений для науковців, викладачів, аспірантів та студентів, державних службовців, а також для широкого кола читачів.

УДК 321.01:351+342.3

© Колектив авторів, 2024 ISBN 978-617-8459-00-0

©Видавництво ППЗО «ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ», 2024

Вишнякова О.П.	національної безпеки України Проблеми кадрового забезпечення центрального органу виконавчої влади в умовах воєнного стану	77-78
Венгер І.	Напрямки державної політики розвитку сфери охорони здоров'я.	78-79
Верхотурова Ніколаєць О.Б. Гавва О.	А.В., Чорний список війни: збитки чернігівського регіону Готовність медичних установ до надання медичних послуг в умовах війни: публічно управлінські аспекти	79-83 83-84
Галушкіна Л.В.	Проблема додержання прав людини в умовах війни	84-86
Гайдук А.	Розвиток економічних відносин територіальних громад України.	86-88
Глухенький М. Ю.	Правовий аспект державного управління в сфері екологічної безпеки в умовах ризиків війни	88-89
Гончарук О.Б.	Недоліки та проблеми державного управління системи охорони здоров'я в умовах воєнного конфлікту	89-90
Голуб В.	Розвиток мережі спеціалізованих служб підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства, як відповідь на зумовлені війною виклики (на прикладі Чернігівської області)	90-94
Голубка Д.С., Федунь Ю.Б., Бігус М.М. Дибко Н.М. Демиденко Д.	Нормативно-правове забезпечення розвитку франчайзингового бізнесу в Україні «Зелене» бюджетування у світі Сучасні моделі оцінювання фінансової стійкості підприємств	94-95 95-98 98-100
Дубовик Д.	Особливості публічного управління соціальними конфліктами в Україні	100-102
Дементов І.	Напрями стимулювання розвитку територіальних громад	102-104
Дока М., Дульзон А.	Regtech – трансформаційний інструмент фінансового регулювання	104-106
Жолобецька М.	Інформаційно-аналітична система «СОТА» - новий рівень захисту та ефективності національної безпеки	107-109
Завада О. Г.	Аспекти публічного управління виконавчого провадження	109-113
Зозуля В.	Молодіжна політика в демократичному суспільстві	113-116
Заза Ільяс Імадович	Публічне управління механізмом оптимізації фінансово-економічної діяльності ЗОЗ	116-117
Іванишина Г.С., Голубка М.М., Голубка С.М. Єдгаров А., Дьомкін О.	Фінансові виклики стабільного розвитку економіки України Соціальна робота з ВПО жіночої статі.	117-119 119-123

Не менш важливим аспектом є збір та аналіз даних про здоров'я населення в умовах воєнного стану, що допомагає визначити пріоритети та ефективно спрямовувати ресурси для надання медичної допомоги. Варто також, налагоджувати співпрацю з міжнародними медичними організаціями та гуманітарними організаціями, що допоможе забезпечити доступ до медичної допомоги та ресурсів у найбільш вразливих груп населення.

Важливо враховувати ці аспекти при розробці та впровадженні стратегій управління охороною здоров'я в умовах воєнного стану, щоб забезпечити найвищий рівень медичної допомоги та безпеки для всіх громадян.

В умовах воєнного конфлікту система охорони здоров'я може зіткнутися з рядом серйозних недоліків та проблем, які ускладнюють надання ефективної медичної допомоги населенню, зокрема до таких ми віднесли:

недостатність ресурсів: умови воєнного стану призводять до значного зниження наявності медичних ресурсів, таких як ліки, медичне обладнання, кров, персонал і т. д. Недостатність цих ресурсів значно обмежує можливості охорони здоров'я;

порушення безпеки медичного персоналу: медичний персонал може стати об'єктом нападів або спроб впливу під час війни, що призводить до загрози їхньому життю та безпеці, як наслідок зменшення кількості медичних працівників, які готові працювати в умовах воєнного стану;

переповнення закладів охорони здоров'я: війни призводить до значного збільшення кількості поранених осіб, внаслідок чого заклади охорони здоров'я переповнені і перевантажені і це може знижувати якість медичної допомоги;

порушення доступу до медичної допомоги: війна перешкоджає наданню медичної допомоги населенню через знищення інфраструктури, перешкоди в пересуванні та інші обставини;

психологічні травми та стрес: війна це значне психологічне травмування та стрес як серед медичного персоналу, так і серед цивільних осіб та військовослужбовців;

відсутність координації та співпраці: умови війни ускладнюють координацію та співпрацю між різними медичними установами, гуманітарними організаціями та владними органами, що призводить до дублювання зусиль або навіть конфліктів у діях.

Наявні проблеми вимагають комплексного підходу та ретельного планування для забезпечення найкращої можливої медичної допомоги населенню в умовах воєнного конфлікту.

Література:

1. Гнатівський М. М. Європейський правовий простір. Концепція та сучасні проблеми. К. : Промінь, 2005. 224 с.
2. Гнатівський М. М. Становлення та тенденції розвитку європейського правового простору: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2002. 22 с.
3. Трихліб К. О. Гармонізація законодавства України і законодавства ЄС: наближення загально-правової термінології : монографія. Х. : Право, 2015. 224 с.
4. Луць Л. А. Європейські міждержавні правові системи: загально-теоретична характеристика: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.01 / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2005. 32 с.

В'ячеслав ГОЛУБ,
заступник директора Департаменту
сім'ї, молоді та спорту Чернігівської обласної

Розвиток мережі спеціалізованих служб підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства, як відповідь на зумовлені війною виклики (на прикладі Чернігівської області)

Повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну, спричинені ним воєнні події зумовили посилення актуальності питань запобігання та протидії домашньому насильству та основних засад реалізації державної політики в цій сфері.

Такі суспільні виклики, передовсім, пояснюються критичною масою кризових явищ у приватній сфері, коли партнери через створені війною надзвичайно напружені умови вдаються до тиску, агресії та стресу в стосунках. Особливо це характерно для сімей, в яких є учасники або жертви бойових дій, адже такі обставини суттєво впливають на характер взаємин, зумовлюючи емоційне перевантаження. Окрім цього на нагальність питань домашнього насильства під час війни впливає ускладнення соціально-економічних проблем, нестабільність та втрати, що викликають конфлікти в сім'ях [1].

Уся гострота проблематики надзвичайно характерна для суспільної ситуації Чернігівської області, яка серед інших регіонів України першою відчула трагедію війни: запеклі бойові дії, авіаційні та ракетні обстріли, окупація населених пунктів, безчинства та знущання військових над цивільним населенням тощо. Група дослідників особливостей реалізації загроз державному суверенітету України та перспектив виходу з цієї війни зазначають, що воєнні дії на території України мають рішучий та безкомпромісний характер. При цьому російська сторона масштабно застосовує усі види зброї для знищення військового потенціалу України, її економічних, транзитних та інших спроможностей, руйнування системи державного управління, а найтрагічнішим є зростання жертв серед мирного населення [2]. Саме тому для Чернігівщини актуальність питань запобігання та протидії домашньому насильству в умовах війни є особливо високою.

Водночас, як саме явище домашнього насильства є складним і мультинауковим з точки зору його аналізу, так і показники його суспільної проєкції не є однозначними. Дані проведеного в окремих регіонах України аналізу судових постанов свідчать про суттєве збільшення (на 73%) кількості випадків домашнього насильства після початку повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну [3]:

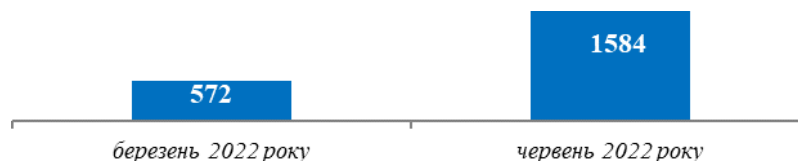

Рис. 1. Ріст кількості випадків домашнього насильства в окремих регіонах України в період після повномасштабного вторгнення

З іншого боку міжвідомча інформація про випадки домашнього насильства в Чернігівській області не свідчить про такий значний ріст цього явища в регіоні. Департаментом сім'ї, молоді та спорту Чернігівської обласної державної адміністрації узагальнено відповідні дані за 2021, довоєнний, рік та 2023 рік (2022 рік не розглядається через об'єктивну неінформативність певних показників, оскільки початок повномасштабного вторгнення рф в Україну був позначений суттєвим збоєм

в роботі державних органів, до повноважень яких належать питання запобігання та протидії домашньому насильству в області, що спричинило значні прогалини в обліку):

Показник	Кількість звернень щодо домашнього насильства, що надійшли за звітний період:	
	2021 рік	2023 рік
Усього:	11134	11037
<i>У т.ч. за суб'єктом звернення:</i>		
- діти:	268	370
- жінки:	9158	8587
- чоловіки:	1708	2080

Дані таблиці дійсно свідчать про загальну ідентичність довоєнної ситуації та стану справ у відповідній сфері в період війни. Однак, як зазначалось, явище домашнього насильства – комплексне, а, отже, і дослідницький погляд на нього має бути різноракурсний. Тож, оцінюючи соціальні явища, необхідно враховувати суспільні процеси, що відбуваються цей період.

Загрози, викликані війною, зумовили масштабну міграцію населення області із зони ризику в більш безпечні регіони України та за її межі. Мобілізація військовозобов'язаних також суттєво вплинула на кількість постійних мешканців населених пунктів регіону. А, виходячи з інформації з вищенаведеної таблиці, та, враховуючи результати згаданого раніше дослідження [3], кривдниками найчастіше є чоловіки. Враховуючи зазначене, показники домашнього насильства на Чернігівщині у 2023 році можуть мати іншу конотацію, коли на тлі суттєвого зменшення чисельності населення та, зокрема, чоловічого, як вірогідного визначального фактора обсягу домашнього насильства в регіоні, кількісні показники цього явища лишаються на довоєнному рівні, – з певною долею впевненості можна стверджувати про його ріст.

Саме погіршенням ситуації щодо явища домашнього насильства в Чернігівській області може бути пояснено підвищення рівня актуальності питань його запобігання та протидії, та, як наслідок, – уваги з боку зацікавлених сторін. Наслідком цього став стрімкий розвиток мережі спеціалізованих служб підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі (далі – мережа, спеціалізовані служби), на Чернігівщині, тобто саме тих суб'єктів, що відповідно до чинного законодавства, на відміну від загальних служб підтримки, призначені виключно для цієї категорії та проводять цілеспрямовану роботу з нею [4]. Цей процес демонструє наведена нижче діаграма:

Рис. 2. Динаміка розвитку мережі спеціалізованих служб підтримки осіб, постраждалих від домашнього насильства, в Чернігівській області

Окрім кількісного розвитку мережі спеціалізованих служб відзначається прогрес у диверсифікації їх типів. Так, до мобільних бригад соціально-психологічної допомоги (далі – мобільні бригади) та спеціалізованих служб первинного соціально-психологічного консультування осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі (далі – консультаційні служби) додалися денні центри соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі (далі – денні центри) з «кризовими кімнатами». Останні є особливо важливими суб'єктами цієї роботи, оскільки забезпечують цілодобовий прилисток та надання соціальної допомоги упродовж певного періоду, що дуже важливо в умовах суцільної небезпеки.

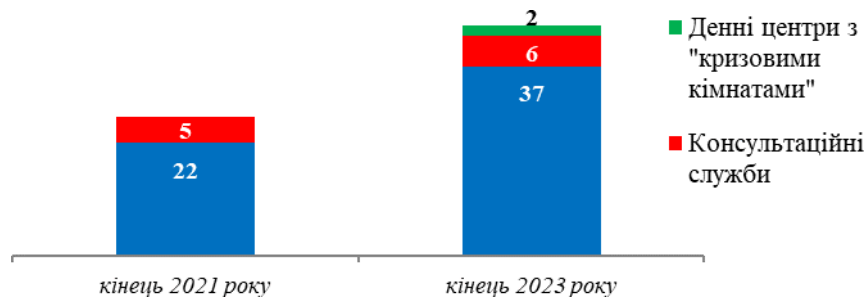

Рис. 3. Структура мережі спеціалізованих служб в Чернігівській області за типами

У контексті розвитку в Чернігівській області мережі спеціалізованих служб, необхідно звернути увагу на глобальних гравців, діяльність яких забезпечила цю динаміку. Це, передовсім, органи державної влади, місцевого самоврядування, міжнародні інституції та громадські організації. Так, окрім обласної державної адміністрації, сільських, селищних і міських рад області значний внесок у цю справу внесли Фонд ООН у галузі народонаселення (UNFPA Україна) та громадська організація «Інноваційні соціальні рішення», як самостійні актори, так і у співпраці з місцевими органами влади. Зокрема, завдяки зусиллям зазначених недержавних суб'єктів в регіоні діють чотири мобільні бригади у Чернігові, Ніжині, Ніжинському районі та Варвинській територіальній громаді. А в результаті їхньої співпраці з облдержадміністрацією та Ніжинською міською радою створено два денні центри з «кризовими кімнатами» у Чернігові та Ніжині.

Разом з тим необхідно відзначити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на створення мережі спеціалізованих служб як реальний інструмент розвитку відповідної сфери [6]. Завдяки ній у 2023 році на Чернігівщині органами місцевого самоврядування було створено дві консультаційні служби в Борзнянській та Сосницькій територіальних громадах.

Загалом картина регіональної мережі спеціалізованих служб за суб'єктами їх створення має наступний вигляд:

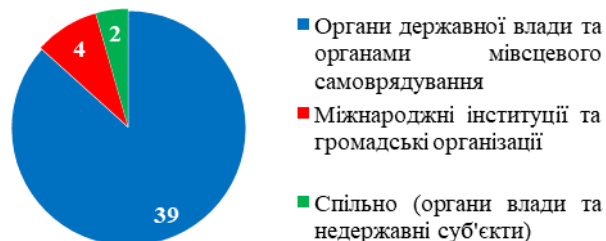

Рис. 4. Структура мережі спеціалізованих служб в Чернігівській області

за суб'єктами їх створення

Таким чином, розвиток мережі спеціалізованих служб став очевидною відповіддю на зумовлені війною виклики. Діяльність спеціалізованих служб є надзвичайно важливою та відіграє ключову роль у створенні безпечного та підтримуючого середовища для тих, хто постраждав від домашнього насильства, та у виконанні важливих завдань у сфері запобігання та протидії цьому явищу.

Література:

1. Запобігання та реагування на гендерно зумовлене насильство під час війни та в післявоєнних умовах: досвід та рекомендації жіночих громадських організацій / І. Адільханян та ін. Відень: WAVE, 2022.- С. 19.

2. М. Шевченко. Російсько-українська війна: особливості реалізації загроз державному суверенітету України та перспективи виходу з війни / М. Шевченко, О. Зозуля, Г. Храпач, А. Лепіхов // Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського — 2022. — № 2(75). DOI: <https://doi.org/10.33099/2304-2745/2022-2-75/6-15>.

3. Domestic Violence in Ukraine: Response During the War (First Half of 2022). URL: <https://jurfem.com.ua/wp-content/uploads/2022/10/ENGPпроект-дослідження-РС.docx---копія.docx---копія.docx-1.pdf>.

4. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>.

5. Про затвердження Порядку та умов надання у 2023 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на створення мережі спеціалізованих служб підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі: постанова Кабінету Міністрів України від 02.06.2023 № 559. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/559-2023-%D0%BF#Text>.

Голубка Д. С., аспірантка,
Львівський національний університет імені Івана Франка
Федунь Ю. Б., к.,е.,н., доцент,
Львівський національний університет імені Івана Франка
Бігус М. М., к.,е.,н., доцент,
Львівський національний університет імені Івана Франка

Нормативно-правове забезпечення розвитку франчайзингового бізнесу в Україні

Останніми роками швидкими темпами розвивається підприємницька діяльність, у якій залишається усе менше галузей, які б не використовували франчайзингової форми ведення бізнесу. Оскільки, перед бізнесменом виникає питання, або займати дуже вузькопрофільну нішу, або починати робити те, що на ринку багато хто робить, а відповідно, – боротися з конкуренцією.

Франчайзинговий бізнес пропонує третій варіант – розпочати власну справу, користуючись сформованим брендом, налагодженими виробничими й управлінськими процесами та успішною моделлю уже існуючого бізнесу [1].

Будь-яка підприємницька діяльність передбачає роботу з договорами. Тому кожному керівнику важливо сформувати таку структуру договору та свого роду модель, яка при будь-якому сценарію розвитку подій ефективно розвиватиме бізнесу. Однією з таких договірних моделей є договори комерційної концесії та франчайзингу. Так, як якісно сформований договір франчайзингу – це запорука успіху правильного

Під загальною редакцією доктора наук з державного управління,
професорки Гбур Зоряни Володимирівни

МАТЕРІАЛИ
I НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
«НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ»
(06 – 08 БЕРЕЗНЯ 2024 РОКУ)

За зміст тез несе відповідальність автор. Редакція публікує оригінали поданих авторами матеріалів.

Підписано до друку 11 квітня 2024 р. Формат 60x84/16 Гарнітура Times New Roman. Папір офсетний. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 19,99. Тираж 300 прим. Замовлення № 56 Віддруковано 300 примірників (свідоцтво: Серія ДК №8070 від 21.02.2024 р.)

м. Чернігів, вул. Ремісничка, 28
тел. +380 (63) 677 09 09
email: ipt.institut@ukr.net